

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปี ๒๕๖๖

ธนาคารออมสิน

คำนำ

ตามที่ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท. กระทรวงการคลัง) ในฐานะเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต กระทรวงการคลัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแจ้งกรอบแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) โดยขอความร่วมมือให้ธนาคารออมสินดำเนินการจัดทำผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และจัดส่งแบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไปยังศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงการคลัง

ธนาคารได้ดำเนินการจัดทำผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนดให้รัฐวิสาหกิจทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่มีวงเงินสูงสุด ๑ โครงการ ซึ่งเป็นไปตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ท. โดยกำหนดให้มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและเสริมสร้างการมีธรรมาภิบาล เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในตามมาตรฐานสากล

ฝ่ายกำกับดูแลกิจการที่ดี
ธนาคารออมสิน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปี ๒๕๖๖

๑. กรอบแนวคิด

๑.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ ตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

นอกจากหลักการและทฤษฎี Fraud Triangle ยังมีทฤษฎี Four-Sided Diamond Fraud และทฤษฎี GONE Theory โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุจูงใจของพฤติกรรมผู้กระทำความผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริต ตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	GONE Theory
๑. Opportunity	๑. Capability ๒. Opportunity	๑. G-Greed ๒. O-Opportunity
๒. Pressure ๓. Rationalization	๓. Incentive/Motive ๔. Rationalization	๓. N-Need ๔. E-Expectation

ความหมายของคำศัพท์	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจ เปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดัน และแรงกดดัน เมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องใช้เงิน
Incentive/Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Capability	ความสามารถ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของปฏิบัติงาน และลักษณะงานที่เอื้อประโยชน์ที่จะประพฤติมิชอบและทำการทุจริตได้

ความหมายของคำศัพท์	
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จับไม่ได้ จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้และรับการลงโทษน้อยมาก

๑.๒ การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหลักที่สำนักงาน ป.ป.ท. ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต Corruption Perceptions Index : CPI โดยได้จำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต
- ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	<p>ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้น</p> <p>ทุจริต : การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต</p> <p>ปัญหาหรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือธุรกิจตัวกลาง หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริต</p> <p>เนื่องจากความยุ่งยาก (Pain point) อุปสรรคหรือความต้องการของผู้ขอรับบริการในแต่ละจุดสัมผัสของการให้บริการเป็นจุดเสี่ยงหรือเป็นสื่อการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใด นำไปสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียมนอกกระบวนการหรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่าง ๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม</p>
	<p>สินบน Bribery</p> <p>ISO ๓๗๐๐๑ : การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น</p>

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ของขวัญ Gifts	ISO ๓๗๐๐๑ ได้กล่าวถึงประเด็นเรื่องของขวัญ หรือผลประโยชน์อื่นใดไว้ในข้อกำหนดย่อยข้อหนึ่งของหัวข้อด้านการดำเนินการ (Operation) โดยกำหนดว่า “องค์กรต้องดำเนินการตามกระบวนการที่ออกแบบขึ้นเพื่อป้องกันการเสนอ การให้ หรือการรับของขวัญ เครื่องแสดงไมตรีจิต การบริจาค และประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน เมื่อการเสนอ การให้ หรือการรับสามารถพิจารณาอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ว่าคือสินบน”
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติ หรือบุคคลที่ให้กับในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบ หรือเหตุการณ์ที่อาจจะมีความเสี่ยงการทุจริตในอนาคต
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นในอนาคต
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการงานหรือโครงการ

๑.๓ กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- (๑) Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรไม่ให้เกิดซ้ำอีก
- (๒) Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาแสนั้นแก่ผู้บริหาร
- (๓) Prevention : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้นมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก
- (๔) Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องกันป้อมปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒. เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Management Systems : CRMS)

การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Management Systems : CRM) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นระบบที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้พัฒนาขึ้นสำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต โดยได้ประยุกต์ใช้แนวความคิดการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักสากล ประกอบด้วย แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวทางของ Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO) ซึ่งประกอบด้วย COSO ๒๐๑๓ Internal Control, COSO ๒๐๑๗ Enterprise Risk Management Integrating with Strategy and Performance และ ISO ๓๗๐๐๑ : ๒๐๑๖ Anti-bribery Management Systems และมุ่งให้มีการดำเนินการตามแนวทางของวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act หรือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง) เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๑ ระเบียบวิธีการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเชิงคุณภาพระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Management Systems : CRMS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก/ คะแนน	ตัวชี้วัด ย่อย	จำนวนข้อ ที่ทำการ ประเมิน
๑) แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๖๐		
๑.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Risk Criteria)	๕		
๑.๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Risk Identification)	๒๕	๔	๘
๑.๓ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๒๕		
๑.๔ การรับรองแผนและการเปิดเผยข้อมูล	๕		
๒) ผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๔๐		
๒.๑ การรายงานผลและการเปิดเผยข้อมูล	๕	๒	๒
๒.๒ ผลการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๓๕		
รวม	๑๐๐	๖	๑๐

ระดับผลการประเมินเชิงคุณภาพ

Excellent : E (ดีเยี่ยม)	สูงกว่า ๘๐ คะแนน
Good : G (ดี)	ระหว่าง ๖๑ - ๗๙ คะแนน
Pass : P (ผ่าน)	ระหว่าง ๕๐ - ๖๐ คะแนน
Upgrade : U (ปรับปรุง)	ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ชื่อกระบวนการ/โครงการ ..โครงการ IT Infrastructure สำหรับอาคาร ๓๒ ชั้น .....
ชื่อหน่วยงาน ..ธนาคารออมสิน .....
..... ศปท. ..กระทรวงการคลัง .....
ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ .....

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดขึ้นได้มากที่สุด
๔	โอกาสเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง
๓	โอกาสเกิดขึ้นได้บ้าง
๒	โอกาสเกิดขึ้นได้น้อย
๑	ไม่เคยเกิดขึ้นหรือโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก

๒. ผลกระทบ (Impact)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เกิดความเสียหายแก่ธนาคาร/พนักงาน ในระดับสูงมาก คือ ทำให้ธนาคารเสียผลประโยชน์ทางด้านการเงิน งบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้าง และพนักงานที่มีความผิดที่เกี่ยวกับวินัยและอาญา
๔	เกิดความเสียหายแก่ธนาคารในระดับสูง คือ ทำให้ธนาคารขาดโอกาสในการรับข้อเสนอจากผู้ประกอบการรายอื่นที่ไม่ใช่ญาติของพนักงาน และพนักงานที่มีความเสี่ยงสูง จะกระทำผิดต่อกฎหมายเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน
๓	เกิดความเสียหายแก่ธนาคาร คือ ได้รับของไม่ตรงตามคุณลักษณะที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง และมีมูลค่าค่อนข้างสูง
๒	เกิดความเสียหายแก่ธนาคารน้อย คือ ได้รับของล่าช้า หรือไม่ครบตามจำนวนที่มีมูลค่าเล็กน้อย
๑	ไม่เคยเกิดขึ้นหรือเกิดความเสียหายแก่ธนาคารน้อยมาก คือ ปฏิบัติผิดขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้างเล็กน้อย

๓. เกณฑ์การวัดระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

	ค่าความเสี่ยงรวม	ระดับความเสี่ยงการทุจริต
เขียว	๑ - < ๕	ความเสี่ยงระดับต่ำ
เหลือง	๕ - < ๑๐	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
ส้ม	๑๐ - < ๑๕	ความเสี่ยงระดับสูง
แดง	๑๕ - < ๒๕	ความเสี่ยงระดับสูงมาก

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	การจัดทำ TOR และ ราคากลาง	การกำหนด TOR อาจไม่โปร่งใส หรือ อาจมีการเอื้อประโยชน์ ให้กับพวกพ้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง เช่น เรียกรับผลประโยชน์ จากผู้รับจ้าง มีการให้สินน้ำใจ มีการใช้ ดุลยพินิจของคณะกรรมการอย่าง ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับ ความต้องการ มีการล็อกคสเปค ทำให้ ไม่เกิดการแข่งขัน หรือมีการสืบราคา กลางจากผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง/ รายเดียว หรือกรรมการที่มีลำดับชั้น บังคับบัญชาที่สูงกว่าใช้อำนาจหน้าที่ โน้มน้าวจูงใจกรรมการคนอื่น ๆ เพื่อให้ การจัดทำ TOR เป็นไปอย่างไม่สุจริต	๓	๔	๑๒

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๒	การดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้าง	คณะกรรมการซื้อหรือจ้างอาจมีการเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง หรือเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง มีการให้สินน้ำใจ มีการใช้ดุลยพินิจของ คณะกรรมการอย่างไม่เหมาะสม หรือ กรรมการที่มีลำดับชั้นบังคับบัญชาที่ สูงกว่าใช้อำนาจหน้าที่ โน้มน้าวจูงใจ กรรมการคนอื่น ๆ เพื่อให้การจัดซื้อ จัดจ้างเป็นไปอย่างไม่สุจริต	๒	๓	๖
๓	การตรวจรับงาน	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุอาจมี การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา ทำให้ การตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตาม ข้อกำหนดในสัญญา	๒	๓	๖

ธนาคารออมสิน ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการจัดซื้อจัดจ้าง “โครงการ IT Infrastructure สำหรับอาคาร ๓๒ ชั้น” ตามหลักเกณฑ์และคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ท. โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของโครงการจัดซื้อจัดจ้าง โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) ดังนี้

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาจากความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

โดยในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต และระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้าง โอกาสที่จะเกิด ผลกระทบ ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต มาตรการควบคุมความเสี่ยง ซึ่งได้แก่ ระเบียบ วิธีปฏิบัติ คู่มือ หนังสือชักซ้อม หรือวิธีการปฏิบัติงานที่ธนาคารถือปฏิบัติอยู่ ซึ่งต้องพิจารณาว่ามาตรการที่มีอยู่เดิมยังสามารถป้องกันความเสี่ยงที่มีอยู่ได้มากน้อยเพียงใด ในกรณีที่ความเสี่ยงยังคงอยู่ในระดับปานกลางจนถึงสูงมาก ธนาคารได้กำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ซึ่งเป็นมาตรการที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด และนำมากำหนดเป็นแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ระยะเวลาในการดำเนินการ และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในขั้นตอนดังกล่าว

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
<p>๑. การจัดทำ TOR และราคากลาง</p> <p>- การกำหนด TOR อาจไม่โปร่งใส หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น เรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง มีการให้สินน้ำใจ มีการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการอย่างไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับความต้องการ มีการล็อกสเปค ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน สืบราคากลางจากผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง/ รายเดียว กรรมการที่มีลำดับชั้นบังคับบัญชาสูงกว่าใช้อำนาจหน้าที่ โน้มน้าวใจกรรมการคนอื่น ๆ เพื่อให้การจัดทำ TOR เป็นไปอย่างไม่สุจริต</p>	สูง	จัดทำบันทึกข้อตกลงในการที่จะไม่เรียกรับสินบน ของกำนัล หรือผลประโยชน์ใด ๆ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับธนาคาร โดยให้คณะกรรมการกำหนดร่าง TOR ลงนามรับทราบทุกท่าน	ให้คณะกรรมการกำหนดร่าง TOR ทุกคน ลงนามรับทราบบันทึกข้อตกลงในการที่จะไม่เรียกรับสินบน ของกำนัล หรือผลประโยชน์ใด ๆ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับธนาคาร	๑๕ วัน	-	ฝ่ายบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขั้นตอน	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
<p>๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>- คณะกรรมการซื้อหรือจ้างอาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง รายใดรายหนึ่ง หรือเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง มีการให้สินน้ำใจ มีการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการอย่างไม่เหมาะสม กรรมการที่มีลำดับชั้นบังคับบัญชาที่สูงกว่าใช้อำนาจหน้าที่ โน้มน้าวจูงใจกรรมการคนอื่น ๆ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปอย่างไม่สุจริต</p>	<p>ปานกลาง</p>	<p>๒.๑ กำหนดให้คณะกรรมการซื้อหรือจ้างต้องตรวจสอบเอกสารหลักฐานว่ามีความถูกต้องครบถ้วน ตาม Check List เอกสารประกอบการนำเสนอขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>๒.๒ จัดทำบันทึกข้อตกลงในการที่จะไม่เรียกรับสินบน ของกำนัน หรือผลประโยชน์ใด ๆ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับธนาคาร โดยให้คณะกรรมการซื้อหรือจ้างลงนามรับทราบทุกท่าน</p> <p>๒.๓ จัดทำแบบรายงานการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของคณะกรรมการซื้อหรือจ้างกับผู้เสนอราคา</p> <p>๒.๔ จัดทำคู่มือการตรวจสอบเอกสารหลักฐานของผู้ยื่นข้อเสนอว่ามีความครบถ้วนถูกต้องตาม Checklist เอกสารประกอบการนำเสนอขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง</p>	<p>- ให้คณะกรรมการซื้อหรือจ้างทุกคนตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารประกอบการจัดซื้อจัดจ้าง ตาม Checklist สำหรับการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารประกอบการจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>- ให้คณะกรรมการซื้อหรือจ้างทุกคนลงนามรับทราบบันทึกข้อตกลงในการที่จะไม่เรียกรับสินบน ของกำนัน หรือผลประโยชน์ใด ๆ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับธนาคาร</p> <p>- ให้คณะกรรมการซื้อหรือจ้างทุกคนลงนามรับทราบแบบรายงานการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม</p>	<p>๖๐ วัน</p>	<p>-</p>	<p>ฝ่ายบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ</p>

ขั้นตอน	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
		<p>๒.๕ จัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) ความร่วมมือป้องกันและต่อต้านการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ร่วมกัน ๒ ฝ่าย ระหว่างธนาคารกับผู้เข้าร่วมเสนอราคา/ผู้ทำสัญญา/ตัวแทน</p> <p>๒.๖ ให้คณะกรรมการซื้อหรือจ้าง ตรวจสอบการมี/ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียของกรรมการซื้อหรือจ้าง เพื่อป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>๒.๗ ให้บริษัทที่ได้รับการคัดเลือกลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อป้องกันและต่อต้านการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ พร้อมลงนามสัญญาจ้าง</p> <p>๒.๘ ให้ผู้รับจ้างทุกรายที่ยื่นซองประกวดราคา ลงนามคำมั่นยอมรับและปฏิบัติตามมาตรการควบคุมภายในเพื่อต่อต้านการให้หรือรับสินบน</p>	<p>- ให้คณะกรรมการซื้อหรือจ้างทุกคนตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเอกสารหลักฐานของผู้ยื่นข้อเสนอ ตามคู่มือการตรวจสอบเอกสารหลักฐานของผู้ยื่นข้อเสนอ เพื่อประกอบการนำเสนอขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>- ให้ธนาคารกับผู้เข้าร่วมเสนอราคา/ผู้ทำสัญญา/ตัวแทน ลงนามข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) ความร่วมมือป้องกันและต่อต้านการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ร่วมกัน ๒ ฝ่าย</p>			

ขั้นตอน	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
		๒.๙ สำหรับงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีวงเงินอยู่ในอำนาจของ ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ให้แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่ายเข้ามาร่วมเป็น คณะกรรมการซื้อหรือจ้าง				
๓. การตรวจรับงาน - คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา ทำให้การตรวจรับพัสดุ ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ในสัญญา	ปาน กลาง	๓.๑ จัดทำบันทึกข้อตกลงในการที่จะไม่ เรียกรับสินบน ของก้านัล หรือ ผลประโยชน์ใด ๆ จากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียกับธนาคาร โดยให้ คณะกรรมการตรวจรับพัสดูลงนาม รับทราบทุกท่าน ๓.๒ จัดทำแบบรายงานการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ ส่วนรวมของคณะกรรมการตรวจ รับพัสดุกับผู้ขาย/ผู้รับจ้าง/ผู้ให้เช่า ๓.๓ จัดทำ Check List เอกสารประกอบ การตรวจรับพัสดุ/งานจ้าง ตามที่ คณะกรรมการ TOR กำหนด	- ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ทุกคนลงนามรับทราบบันทึก ข้อตกลงในการที่จะไม่เรียก รับสินบน ของก้านัล หรือ ผลประโยชน์ใด ๆ จากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียกับธนาคาร - ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ทุกคนลงนามรับทราบแบบ รายงานการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลกับ ประโยชน์ส่วนรวม	๙๐ วัน	-	ฝ่ายบริการ เทคโนโลยี สารสนเทศ

ขั้นตอน	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
		๓.๔ มีคณะกรรมการโครงการ IT Infrastructure สำหรับอาคาร ๓๒ ชั้น เพื่อดำเนินงานตามแผนงาน และติดตามความก้าวหน้าของโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้คณะกรรมการตรวจสอบพัสดุ ทุกคนตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของเอกสารประกอบการตรวจรับพัสดุ/งานจ้าง ตาม Checklist สำหรับการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของเอกสารประกอบการตรวจรับพัสดุ/งานจ้าง - แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ IT Infrastructure สำหรับอาคาร ๓๒ ชั้น ดำเนินงานตามแผนงาน และติดตามความก้าวหน้าของโครงการ			

ประมาณการงบประมาณโครงการจัดซื้อจัดจ้าง

โครงการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ชื่อโครงการ .....โครงการ IT Infrastructure สำหรับอาคาร ๓๒ ชั้น..... งบประมาณ .....๑๙๘,๘๗๑,๖๐๐ บาท..... วิธีจัดซื้อจัดจ้าง .....วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)..... ระยะเวลาดำเนินการ .....ม.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๖..... ☒ เงินงบประมาณ ☐ เงินนอกงบประมาณ ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง.....(กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด) ☐ เข้าร่วมโครงการ IP ☐ มีแผนเข้าร่วมโครงการ IP ☐ เข้าร่วมโครงการ CoST ☐ มีแผนเข้าร่วมโครงการ CoST				
ที่	รายการ	รายละเอียด (ประเภท จำนวน คุณลักษณะ (Spec) อื่น ๆ	ประมาณ การงบประมาณ (Cost breakdown)	รวมงบประมาณ (บาท)
๑	ระบบ Wireless Lan	๑ ระบบ	-	} ๑๙๘,๘๗๑,๖๐๐
๒	ระบบเครือข่ายสื่อสารและ อุปกรณ์สำหรับ Wireline	๑ ระบบ	-	
๓	เช่าใช้ระบบโทรศัพท์ (IP Phone และ Softphone)	๑ ระบบ	-	